

Program: Asyl och migration

Foto: Marie Sparréus

”Många känner en lättnad när de ser oss. De berättar om möten med Röda Korset på flera ställen längs flyktvägen och att det känns tryggt att vi finns här.”

Lena Poolsaar, frivillig i Röda Korset Nynäshamn på plats i hamnen för att möta människor som flytt från kriget i Ukraina.

Vi arbetar för en rättssäker och human asylprocess

Antalet långvariga och svårlösta väpnade konflikter i världen har aldrig varit fler. Samtidigt ökar antalet naturkatastrofer som stormar, värmeböljor och översvämningar – och dess konsekvenser blir allt mer allvarliga. Över hela världen tvingas människor på flykt, fördrivs från sina hem och utsätts för stora risker. Alltför ofta nekas många skyddet som behövs för att säkerhet, värdighet och rättigheter ska garanteras.

Röda Korset har en lång historia av att stötta människor på flykt och i migration, oavsett rättslig status och arbetar utifrån behov för att förhindra och lindra mänskligt lidande vart det än uppstår och vem det än drabbar. I Sverige har vi arbetat med migrationsrelaterade frågor under många år och det är en av våra kärnverksamheter.

Vårt arbete inom programmet Asyl och migration syftar till att stärka och stödja:

- individers grundläggande rättighet att söka skydd och genomgå en rättssäker och human asylprocess
- en hållbar, human och värdig återvändandeprocess vid ett beslut om avslag.

Arbetet har även som målsättning att:

- bidra till långsiktiga och strukturella förändringar utifrån ett migrationsrättsligt perspektiv genom att påverka policyutveckling, lagstiftning och praxis.
- erbjuda kunskapshöjande insatser till berörda myndigheter och aktörer på lokal, nationell och global nivå.

Kongo 2022. Nödhjälp delas ut till människor som flytt inom landet på grund av stridigheter.

Foto: Trésor Boyongo

Rödakorsrörelsen har en unik roll

Den internationella rödakors- och rödahalvmånerörelsen arbetar tillsammans med flera organisationer världen över för att flyktingar, asylsökande och andra migranter i en utsatt situation ska få stöd och skydd. Givet att vi finns i 191 länder har vi en unik möjlighet att arbeta gemensamt längs migrationsvägarna för att möta humanitära behov och överbrygga luckor i stödet och skyddet för migranter och individer i särskild utsatthet.

Denna stödjande roll innebär att vi genom författning eller efter överenskommelse med regeringen eller en myndighet kan få i uppdrag att utföra uppgifter där ansvaret ytterst vilar på det offentliga.

Vi har sedan 2015 en avsiktsförklaring om stöd och samarbete med Migrationsverket. Den syftar till att utveckla samarbetet i gemensamma frågor relaterade till människor som söker skydd i Sverige.

Ökad utsatthet leder till ökat behov av hjälp

De senaste åren har antalet människor på flykt fördubblats och de humanitära behoven ökar för varje dag. Majoriteten av alla människor på flykt befinner sig i sitt eget land eller i närområdet. En mindre andel av dessa personer söker sig till Europa och antalet asylsökande i Sverige har minskat markant de senaste åren. Konflikten i Ukraina har dock inneburit nya utmaningar i vårt närområde och visar på vårt behov av att ständigt ha en god beredskap och en flexibilitet att kunna ställa om från vardag till kris.

En restriktiv migrationspolitik innebär svåra humanitära konsekvenser

En restriktiv svensk migrationspolitik har bland annat lett till att Sverige sedan 2021 har en ny utlänningslag. Lagen innebär i korthet att tidsbegränsade uppehållstillstånd är norm och att egen försörjning krävs för att permanenta uppehållstillstånd ska beviljas samt hårdare försörjningskrav och villkor vid anhöriginvandring. Vi ser att bestämmelserna innebär stora och svåra humanitära konsekvenser för individer, då de missgynnar skyddsbehövande och personer i särskild utsatthet som riskerar att inte få sina rättigheter tillgodosedda. Vidare ser vi nya politiska förslag på ytterligare åtstramningar av asyl- och migrationsrätten som regeringen vill genomföra under de kommande åren. Den migrationspolitiska utvecklingen inom EU har också stor betydelse för vår verksamhet i Sverige. Arbetet med att ta fram ett nytt gemensamt asyl- och migrationssystem för EU:s medlemsstater har pågått i många år och har nu intensifierats med nya förslag som på många sätt äventyrar både humanitära grundprinciper och mänskliga rättigheter.

Behovet av att värna asylrätten och grundläggande humanitära behov är och kommer fortsatt att vara mycket stort.

Återvändande – en svår och utmanande del av migrationsprocessen

Varje år återvänder en stor andel människor på flykt till sina ursprungsområden på ett mer eller mindre tryggt och värdigt sätt. För de allra flesta finns orsakerna till migrationen kvar och återvändandet upplevs inte för dessa individer som en varaktig lösning. För många som återvänder väntar svåra humanitära förutsättningar, stigma eller fortsatta svårigheter att få grundläggande behov och rättigheter tillgodosedda. Ofta är avslag på asylansökan och återvändandet en, för individen, svår del av migrationsprocessen då den kan präglas av rädsla och en fruktan för att återvända. För andra kan det innebära stora personliga påfrestningar och oro för hur livet ska bli. I vårt arbete ser vi att hälsan hos dessa individer påverkas och att stödet från myndigheterna till den som fått avslagsbeslut brister. Detta trots att ett allt större fokus och åtgärder från politiskt håll läggs på att öka och effektivisera återvändandet.

Antalet ärenden som rör avslag och återvändande i vår verksamhet har ökat. Behovet av råd, stöd och praktisk hjälp vid avslag och återvändande har visat sig vara stort då det inte finns någon oberoende aktör som tar ett övergripande helhetsansvar för de behov som individer med avslag har. Utmaningarna förväntas bli ännu större med nya politiska förslag och förändringar inom migrationsområdet.

Frivilliga från Röda Korset i Nynäshamn fanns på plats i hamnen för att möta människor som flytt kriget i Ukraina.

Foto: Jérémie Lusseau

” Jag tänkte studera, men jag vet inte om jag får stanna om 13 månader eller inte. Jag ville gärna studera till polis men nu går det inte. Då tänkte jag starta eget företag, men jag vet inte om jag får stanna.”

Från intervju med en person som beviljats tillfälligt uppehållstillstånd (citatet tillhör inte personen på bilden).

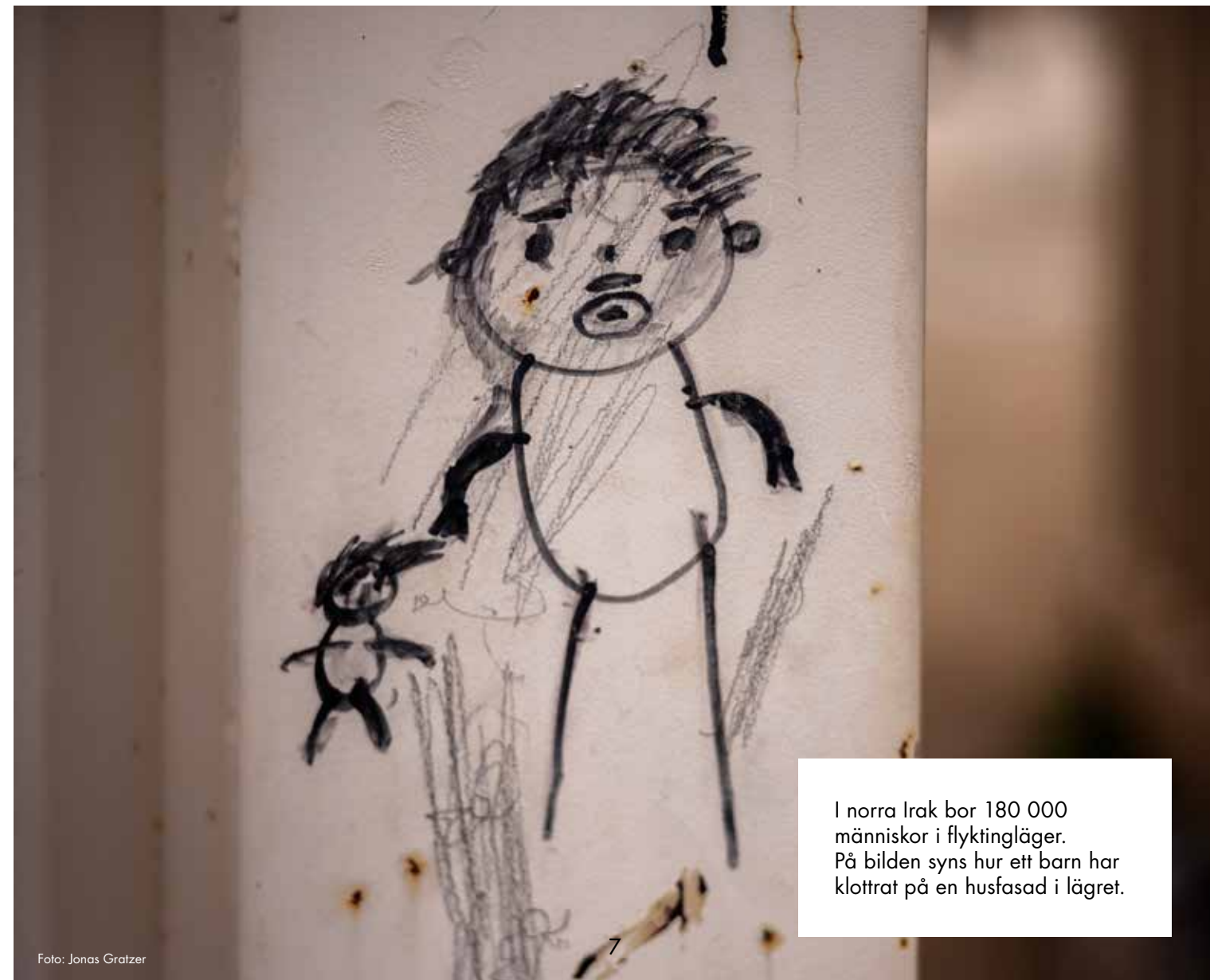
Komplexa lagar och rättsliga frågeställningar kräver juridisk expertkunskap

Flera år av förändrad och tillfällig lagstiftning på migrationsområdet följt av den nu gällande och betydligt striktare utlänningslagen har lett till ett svårnavigerat rättsområde. Lagstiftningen har visat sig vara komplicerad att tillämpa. Resultatet – rättsosäkerhet med komplexa så kallade ”limbosituationer” och verkställighetsärenden – bidrar till en utsatt situation för den enskilde, vilket kompliceras av svårigheten för relevanta aktörer att ge korrekt information.

Långdragna processer och komplexa juridiska frågeställningar gällande skydd, legal status, rättigheter och återvändande kräver

juridisk expertis för att värna en rättssäker process, se till att grundläggande rättigheter tillgodoses och för att individen ska kunna fatta välinformerade beslut. Flera rättsområden berörs och vi ser ett ökat behov av både migrationsrättslig och socialrättslig rådgivning till personer som befinner sig i asyl- och återvändandeprocessen, såväl som ett ökat behov av juridisk representation, kunskaps-spridning och påverkansarbete.

Vi ser också en större efterfrågan av information och stöd från kretsar och frivilliga som möter målgruppen. Policyutvecklingen inom EU kring migration och asyl lägger ytterligare ett lager av beslut att ta hänsyn till och analysera hur de ska tillämpas på nationell nivå utifrån ett humanitärt perspektiv.

I norra Irak bor 180 000 människor i flyktingläger. På bilden syns hur ett barn har klottrat på en husfasad i lägret.

Foto: Jonas Glatzer

Så här arbetar vi

Med utgångspunkt i vår lokala närvaro och rörelsens globala arbete under migrationens olika faser och för att uppnå det övergripande målet ”Personer i behov av skydd och migranter i särskild utsatthet får sina grundläggande rättigheter respekterade och tillgodosedda” har vi ett helhetsperspektiv och arbetar fortlöpande med insatser på fyra olika nivåer och områden.

Staten har det övergripande ansvaret för asylsökande och flyktingar. Det finns dock alltid mänskliga behov som staten inte kan tillgodose. Vår verksamhet är därför ett viktigt komplement.

Insatser på fyra olika nivåer och områden:

- 1 Råd och stöd i migrationsrelaterade frågor
- 2 Kapacitetsstärkande insatser mot offentliga aktörer, organisationer och individer
- 3 Påverkansarbete
- 4 Samverkan och stark aktör

Hjälp och stöd från frivilliga kan ha en avgörande betydelse för framtiden.

1. Råd och stöd i migrationsrelaterade frågor

Vi ger information och stöd i migrationsrelaterade frågor, agerar juridiskt ombud och ger psykosocialt stöd för att enskilda ska kunna tillvarata sina rättigheter, upprätthålla sin värdighet och känna sig stärkta i sökandet efter möjligheter och varaktiga lösningar. Vi ger stöd utifrån behov, oavsett en persons legala status, och utifrån individens egen vilja och önskan att ta emot hjälp.

Migrationsrådgivning bedrivs idag på flera sätt:

- via telefon
- via kontaktformulär på Röda Korsets hemsida
- genom personliga möten
- genom möten via videolänk
- genom e-post

Verksamheten bemannas av migrationsrådgivare och jurister med bred kompetens inom migration och juridik och erbjuder kvalificerad rådgivning inom efterforskning av försvunna familjemedlemmar, familjeåterförening, asyl och övriga migrationsrelaterade frågor så som socialrätt, förvar och stöd och råd efter avslag och vad som gäller inför ett eventuellt återvändande. Hit vänder sig asylsökande och migranter, och även andra, till exempel frivilliga från Röda Korset och andra organisationer, kommun- och regionanställda, offentliga biträden, vård- och skolpersonal, företrädare för andra organisationer och enskilda som kommer i kontakt med asylsökande och migranter.

Att befinna sig i migrationsprocessen är i regel en svår utsatt situation. Frivilliga som möter enskilda har en central roll och kan ge grundläggande information, göra säkra hänvisningar till myndigheter, andra aktörer och till professionellt stöd inom Röda Korset. Frivilliga spelar även en viktig roll genom att finnas till hands, vara närvarande, lyssna och visa förståelse. Kontakten och de möten som

uppstår utgör en viktig del i det psykosociala stödet som ingår i den dagliga verksamheten och genomsyrar hela verksamhetsområdet.

Arbetet med rådgivning och stöd vid avslag och återvändande sker enbart på uppdrag av individen och arbetet bedrivs oberoende och skilt från myndigheternas arbete. Vi kan stötta praktiskt på olika sätt, som att ta kontakt med myndigheter, erbjuda samtal samt bevilja materiellt stöd till särskilt utsatta individer. I de fall det är möjligt kontaktar vi nationella rödakors- eller halvmåneförningar i aktuella länder. Vi arbetar för att återvändandet ska ske under så frivilliga former som möjligt då detta oftast blir bättre för individen. Om det finns behov kan vi även ge rådgivning efter att ett återvändande har skett.

Inom ramen för vårt juridiska stöd hanterar och driver vi enskilda ärenden i både svensk domstol och i internationella fora, såsom Europadomstolen, i syfte att öka förutsättningarna för att fler ska få sina grundläggande rättigheter tillgodosedda. Vi prioriterar ärenden som handlar om rättsliga frågor med möjlighet till ändrat utfall i domstol och som kan leda till en förändrad praxis i en positiv riktning för målgruppen. Strategisk processföring är en viktig del i vårt arbete där utfallet blir avgörande för både den enskilde individen och för målgruppen i stort.

2. Kapacitetsstärkande insatser mot offentliga aktörer, organisationer och individer

Frågor som handlar om asyl, uppehållstillstånd och återvändande är ofta komplicerade och kräver bred kunskap om lagstiftning och hur olika myndigheter handlägger ärenden. Vi ser att kunskapen behöver öka kring dessa frågor och arbetar därför brett med kunskapsspridning och kapacitetsstärkande insatser både externt mot andra aktörer och internt inom organisationen.

Kapacitetsstärkande insatser innefattar bland annat möjlighet till att utveckla samverkan,

Foto: Marie Sparréus

Foto: Joakim Leihed

På Spenshult, några mil utanför Halmstad, har Röda Korset en mötesplats för asylsökande och nyanlända. Två eftermiddagar i veckan har de boende möjlighet att träffas tillsammans med frivilliga från Röda Korset för att umgås, laga mat, fika, spela spel, leka och träna svenska med mera.

starta och delta i nätverk och erfarenhetsutbyte på olika nivåer samt möjlighet till handledning, konsultation och frågestunder kopplat till verksamheterna och tematiska områden.

Målgruppen för dessa insatser är således både personer som möter målgruppen i sin roll som frivillig eller som tjänsteperson på Röda Korset, såväl som i andra organisationer eller inom offentlig sektor. Syftet är att målgruppen för insatserna ska få ökad kunskap samt fler verktyg för att ge stöd och möta individer i utsatthet samt påverka möjligheten att få rättigheterna tillgodosedda.

3. Påverkansarbete

Genom påverkansarbete försöker vi förmå beslutsfattare att alltid agera med fokus på människor i utsatta situationer och med full respekt för de humanitära principerna. Inom rörelsen kallar vi det humanitär diplomati. Vi påverkar därför policy och beslut främst

genom formell och informell kontakt med regering, departement, myndigheter och beslutsfattare. Delar av vårt påverkansarbete blir därför inte nödvändigtvis känt för allmänheten eftersom vårt viktigaste verktyg är direktkontakt och dialog med beslutsfattare. Men vi genomför även utåtriktade aktiviteter som till exempel debattartiklar och seminarier. Arbetet bedrivs på såväl internationell, som nationell, regional och lokal nivå. Det sker också genom kontakt och samverkan med andra organisationer och aktörer.

Vi bygger vårt påverkansarbete på den samlade erfarenheten från våra verksamheter och tar fram rapporter och kartläggningar med analyser och rekommendationer. Inom ramen för vår humanitära diplomati för vi en så kallad skyddsdialog med ansvariga myndigheter. Vi arbetar även med kunskaps- höjande insatser till myndigheter och sitter med i referens- och samverkansgrupper där vi bidrar med vår expertis och erfarenhet.

För att påverka utformningen av ny lagstiftning och policyutveckling för vi dialog med statliga utredningar i ett tidigt skede, samt skriver remissyttranden. Vi samverkar med organisationer och andra aktörer när vi bedömer att det gynnar utfallet. I utvalda frågor riktar vi oss brett till allmänheten för att bilda opinion. På samma sätt kan vi också delta i nätverk kring specifika frågor. Vi stödjer även Röda Korsets EU-kontor i påverkansarbete och deltar i olika europeiska och globala nätverk. Strategisk processföring är ett viktigt arbetssätt inom vårt påverkansarbete i syfte att påverka rättspraxis och få domstolarna att mildra de humanitära konsekvenserna av den restriktiva lagstiftningen. Utfallet är avgörande både för den enskilda individen och målgruppen i stort.

4. Samverkan och stark aktör

Vi är en stark aktör inom den internationella rödakors- och rödahalvmånerörelsen och globalt driver arbetet framåt vad gäller

utveckling av vårt gemensamma strategiska arbete för och med migranter i utsatthet.

Vi agerar även röstbärare och använder vår evidens i syfte att påverka stater och myndigheter att respektera och tillförsäkra grundläggande rättigheter och behov. Rörelsens humanitära ambition, tillsammans med det globala nätverket av 191 nationella föreningar, ger oss en unik position att minska risker och öka motståndskraften för migranter och flyktingar världen över.

2020 skapades Migration Leadership-modellen med syftet att säkerställa ett engagemang och åtagande på ledarskapsnivå, ständigt pågående omvärldsanalyser och forskning av trender och risker relaterade till migration från lokal till global nivå. Målet är att nå en gemensam definition av vårt arbete och en samsyn kring strategiska och effektiva arbetssätt för att förbättra situationen för migranter i utsatthet.

Prioriterade mål och förflyttningar

Ett medmänskligt Sverige i en hållbar värld. Det är visionen i Svenska Röda Korsets strategiska inriktning för år 2024–2030. Strategin pekar ut två verksamhetsmål: vi ska vara en humanitär kraft som stärker människor och samhällen och vi ska agera snabbt vid kris – lokalt, nationellt och internationellt.

För varje nationellt program har vi utvecklat en förändringsteori. Den har resulterat i mål och prioriterade förflyttningar. Dessa kommer vi att fokusera på för att uppnå målsättningarna och visionen i den strategiska inriktningen.

Målgruppen är människor i behov av skydd och migranter i särskild utsatthet.

En sekundär målgrupp är personer som möter den primära målgruppen i sin roll eller profession samt myndigheter, tjänstepersoner och politiker.

Prioriterade mål

- Stärkt motståndskraft och egenmakt hos målgruppen att fatta egna välgrundade beslut under migrationsprocessen.
- Stärkt kapacitet hos kretsar och frivilliga samt externa aktörer som möter personer i migrationsprocessen.
- Svensk och europeisk migrationsrätt respekterar och främjar den grundläggande rätten att söka asyl och skyddsbehövande tillförsäkras en rättssäker och human asylprocess.
- Den kollektiva responsen inom rödakors- och rödahalvmånerörelsen inom migration säkerställer att skyddsperspektivet, inklusive rätten till internationellt skydd, genomsyrar rörelsens arbete och är samstämmig.

Fem förflyttningar

1 Vi breddar våra arbetssätt inom vår rådgivningsverksamhet

Genom fortsatt verksamhetsutveckling så som de möjligheter som digitaliseringen medför vill Röda Korset stärka sitt stöd till, och vår interaktivitet med målgruppen, och öka tillgången till relevant och individanpassat stöd. Genom självservice, flerspråkighet och tillgängliggörande av information i kombination med medmänsklighet och personlig närvaro vill vi vara en ledande och trovärdig aktör inom området.

Vi vill även arbeta med tillgänglighet utifrån att möta individer där de befinner sig geografiskt, genom att erbjuda rådgivning på plats och att utveckla och stärka samverkan

med andra verksamheter inom organisationen där individen möter Röda Korset.

Med en breddad kompetens i rådgivningen, genom att till exempel bistå med socialrättslig rådgivning till målgruppen, vill vi öka möjligheterna för målgruppen att tillgodose sina rättigheter och få rätt hjälp från ansvariga myndigheter och andra aktörer.

- Fortsatt verksamhetsutveckling genom digitalisering och innovativa arbetssätt.
- Ökad tillgänglighet genom att erbjuda rådgivning på plats.
- Breddad tematisk kompetens så som socialrättsrådgivning.

2 Fler människor i utsatthet får stöd i migrationsrelaterade frågor

För vår juridiska representation är målet på individuell nivå att fortsätta hantera och driva ärenden i syfte att öka förutsättningarna för att fler enskilda får sina grundläggande rättigheter tillgodosedda. Mer generellt, utifrån den strategiska processföringen, är målet att driva ärenden av principiellt intresse i syfte att påverka praxis i en för målgruppen gynnsam riktning. Genom processföring vill vi åstadkomma en rättstillämpning som i så stor utsträckning som möjligt kan mildra effekterna av restriktiv lagstiftning på migrationsområdet.

För personer som av myndigheterna bedömts sakna skyddsbehov och därmed står inför ett återvändande, är målet på en övergripande nivå att vi genom dialog med myndigheter samt genom kunskapsspridning och påverkansarbete säkerställer ett humant och värdigt återvändande, under så frivilliga

former som möjligt. Vi fortsätter att lyfta målgruppens behov och säkerställa individers rättigheter till ett tryggt återvändande och möjlighet till en varaktig lösning och ett hållbart återvändande på längre sikt. Individens behov ställs i centrum vid planering och förberedelse inför återvändandet med hänsyn till försörjning, möjligheter till stöd och boende i hemlandet och eventuell särskild utsatthet. Därför ska vi:

- fortsatt driva individuella ärenden i syfte att öka förutsättningarna för att fler får sina grundläggande rättigheter tillgodosedda.
- driva ärenden av principiellt intresse i syfte att påverka praxis i en för målgruppen gynnsam riktning.
- bistå med stöd vid avslag och återvändande så att fler individer får tillgång till ett holistiskt stöd utifrån sina behov.

3 Vi stärker kapaciteten hos de aktörer som möter och arbetar för målgruppens rättigheter.

Tjänstepersoner, kretsar och frivilliga stärks i sin kapacitet att bemöta individer som befinner sig i asyl- och återvändandeprocessen. Vi bidrar till att de som möter målgruppen har grundläggande kunskap om de juridiska processerna, men också om bemötande och psykosocialt stöd i den specifika situationen som individen befinner sig i, i syfte att lindra utsatthet. På lokal nivå, hos kretsar och frivilliga, finns kännedom om Röda Korsets nationella verksamhet och relevant information kan ges för säkra hänvisningar till interna/externa aktörer. Samtidigt finns förutsättningar för att uppmärksamma juridiska och

psykosociala behov. Vi fortsätter ha ett fokus på kunskapsspridning till våra verksamheter.

- Fortsatt nära samarbete och kunskapsspridning till kretsar och frivilliga i att bemöta individer som befinner sig i asyl- och återvändandeprocessen.
- Kvalitetssäkrad information kan ges för säkra hänvisningar till interna och externa aktörer.
- Utökad samverkan och kunskapsutbyte med offentliga aktörer och civilsamhället på lokal och nationell nivå.

Efter krigsutbrottet i Ukraina kom 9-åriga Alyona med sin mamma till Röda Korset i Uzhhorod, som ligger på gränsen till Slovakien. Här hjälper hon volontären Azia Antciferova att sortera donerade förnödenheter som ska delas ut till behövande familjer som flytt från Ukraina.

4 Vi förstärker vårt evidensbaserade påverkansarbete för en mer human och rättssäker migrationslagstiftning.

Vår roll och röst inom det politiska påverkansarbetet och vikten av att upprätthålla Röda Korset som en trovärdig och tydlig aktör inom migrationsrättsliga frågor är centralt. Vi förstärker och utvecklar våra strategier, då migrationsrätten i högre grad ifrågasätts, där politiken utvecklas åt ett håll med minimiregler och signalpolitik snarare än långsiktigt hållbart utifrån ett humanitärt perspektiv.

Vårt påverkansarbete inom migration är evidensbaserat. Erfarenheter från migrationsrådgivningen och våra verksamheter runt om i landet vägs samman med vår kunskap och expertis. Det leder det till ett mer effektivt påverkansarbete och därmed en förbättrad situation för målgruppen. Därför kommer vi vidareutveckla vårt arbetssätt för bättre

informationsutbyte och insamling av data och evidens så att vi på ett mer strategiskt och lättillgängligt sätt kan säkerställa att stöd och skydd tillgodoses för migranter där behoven är som störst.

- Förstärker och utvecklar vårt policyarbete för att upprätthålla vår roll som trovärdig och tydlig aktör inom migrationsrättsliga området.
- Vidareutvecklar våra arbetssätt för bättre informationsutbyte och insamling av data och evidens från våra verksamheter runt om i Sverige, såväl som globalt.
- Stärker länken och ömsesidig samverkan mellan vårt lokala och nationella påverkansarbete.

5 Vi driver internationella rödakors- och rödahalvmånerörelsens strategi och positionering inom migrationsområdet.

Vi är en stark aktör inom den internationella rödakors- och rödahalvmånerörelsen och driver globalt arbetet framåt vad gäller utveckling av vårt gemensamma strategiska arbete för och med migranter i utsatthet längs migrationens väg.

- Leda utvecklingen av en global migrationsstrategi inom rörelsen som syftar till att främja ett mer strategiskt och sammanhållet arbete inom organisationen i stort.
- Stärka arbetet inom Migration Leadership-modellen för att säkerställa ett engagemang och åtagande på senior ledarskaps-

nivå, ständigt pågående omvärldsanalyser, insamlande av evidens och forskning av trender och risker relaterade till migration från lokal till global nivå.

- Initiera migrationsrelaterade insatser inom vårt internationella arbete som bidrar till en rörelsegemensam approach till migration, positionerar rörelsen inom migration samt stärker vår samverkan med Internationella rödakorskommittén (ICRC) i enlighet med vårt Partnership Framework Agreement (PFA).

I Sharia-läget i norra Irak bor drygt 13 000 människor. Röda Korsets volontär Salar Shanab high-fivar med barnen som varit med på hans kurs i hur man tvättar händerna och undviker att sjukdomar sprids när man bor trångt.

Foto: Jonas Grotzer

Foto: Marie Sparréus

VISION: Ett medmännskligt Sverige i en hållbar värld

Vi är en humanitär kraft som stärker människor och samhällen

Vi agerar snabbt vid kris – lokalt, nationellt och internationellt

FOKUS MOT 2030

- ▶ Mångfald och inkludering
- ▶ Samarbeten som gör oss starka
- ▶ Aktivt opinions- och påverkansarbete
- ▶ Fler engagerade
- ▶ Innovation och digitalisering
- ▶ Humanitära konsekvenser av klimatförändringarna

Vårt uppdrag är att förhindra och lindra mänskligt lidande var och när det än förekommer

Den nya strategin bygger vidare på den förra strategins fyra kliv och vi förstärker ytterligare vårt arbete inom tre tydliga verksamhetsområden för att nå de två övergripande målen. Inom varje verksamhetsområde finns nationella program med information och övergripande vägledning och ramverk om hur vi jobbar för att nå våra mål och vision inom ett specifikt verksamhets- eller tematiskt område.

Kris och katastrof

Vi är snabbt på plats och hjälper drabbade människor vid kriser och katastrofer.

Hälsa och vård

Vi jobbar för rätten till god och jämlik hälsa och för att förhindra mänskligt lidande.

Folkrätt och skydd

Vi kämpar för varje människas rätt att söka skydd och varje barns rätt att få leva med sin familj.

Våra nationella program

Programmen ger en övergripande vägledning och ramverk och riktar sig till tjänstepersoner och frivilliga inom Röda Korset samt till myndigheter, organisationer och andra relevanta aktörer.

Till programmen finns handböcker och checklistor som ger detaljerad information och verktyg för kretsar att starta och driva verksamheter eller insatser.

Nationella program:

- ▶ Asyl och migration
- ▶ Efterforskning och familjeåterförening
- ▶ Grundläggande humanitära behov
- ▶ Handlingsplan beredskap
- ▶ Hälsofrämjande verksamheter
- ▶ Socialt hållbara samhällen
- ▶ Stöd till frihetsberövade

Utöver ovan nationella program finns program för Frivillighet och Påverkansarbete 2023–2024.

I över 150 år har Röda Korset i Sverige varit en ledande organisation för människor i utsatthet. Vi finns på platser och i situationer där den humanitära utsattheten och risken för ohälsa är stor. Vi stärker människors och samhälles förmåga att stå emot och återhämta sig vid oro och kris genom medmännisklighet och delaktighet.

▶ Vi gör skillnad där det behövs som mest

Våra frivilliga i Sverige utgör ett nätverk av medmännskligt engagemang som sträcker sig över hela landet. Detta ger oss möjlighet att med stor lokal förankring arbeta med att hjälpa människor i både vardag och kris.

▶ Våra grundprinciper är vår kompass

Våra grundprinciper vägleder oss i vårt arbete och är vår kompass i allt, oavsett om det rör sig om lokala verksamheter eller stora internationella katastrofer.

▶ Alla våra verksamheter utgår från ett grundläggande skyddsperspektiv

Ett grundläggande skyddsperspektiv innebär att ha förmågan att identifiera skyddsbehov hos våra målgrupper och vidta relevanta åtgärder. Antingen genom att själva agera eller genom att hänvisa till andra aktörer. Principen om att inte göra skada (Do No Harm) är central i allt arbete och skyddsåtgärder riktade mot barn ska alltid utgå från barnets bästa.

▶ Psykisk hälsa och psykosocialt stöd i våra verksamheter

I alla våra verksamheter där vi möter människor arbetar vi för att främja psykisk hälsa. Psykosocialt stöd handlar om att ge ett medmännskligt bemötande, erbjuda trygghet och stöd så att människor själva kan hantera sin situation.

▶ Stödjande roll till staten

Som nationell rödakorsförening i Sverige har vi en stödjande roll till staten, en roll som är fastslagen i såväl internationell rätt som svensk författning. Denna stödjande roll innebär att Svenska Röda Korset genom författning eller efter överenskommelse med regeringen eller en myndighet kan få i uppdrag att utföra uppgifter där ansvaret ytterst vilar på det offentliga.

▶ Vi arbetar med FN:s globala hållbarhetsmål

Vår verksamhet styrs av humanitära behov och går i linje med de globala målen i Agenda 2030.

Våra grundprinciper

Humanitet	Vi arbetar för att förhindra och lindra mänskligt lidande, skydda liv och hälsa samt värna respekten för varje människas värde.
Opartiskhet	Vi hjälper nödställda oavsett nationalitet, etnisk tillhörighet, religion, samhällsställning eller politisk åsikt.
Neutralitet	Vi väljer inte sida i fråga om politik, etnisk tillhörighet, religion eller ideologi.
Självständighet	Vi agerar självständigt. På nationell nivå hjälper vi ibland staten inom det humanitära området, men behåller ett oberoende som gör att vi alltid kan handla i enlighet med våra egna grundprinciper.
Frivillighet	Vi är en organisation som bygger på frivillighet utan egen vinning.
Enhet	I varje land finns bara en nationell rödakorsförening. Den ska vara öppen för alla, och den humanitära verksamheten ska omfatta hela landet.
Universalitet	Alla nationella föreningar är jämlika och har samma ansvar och skyldigheter att bistå varandra.

Rödakorsrörelsen har en unik roll

Rödakorsrörelsen har en unik roll och skiljer sig från andra organisationer. Vårt arbete utgår från den internationella humanitära rätten (1949 års Genèvekonventioner om den internationella humanitära rätten och dess tilläggsprotokoll) de resolutioner som antagits vid de internationella rödakors- och rödahalvmånekonferenserna samt från grundläggande internationella och europeiska konventioner.

Sveriges största humanitära frivilligorganisation

Svenska Röda Korset är en allmännyttig ideell medlemsförening som grundades 1865 och är idag Sveriges största humanitära frivilligorganisation. Svenska Röda Korset är en av 191 nationella föreningar i den Internationella Rödakors- och rödahalvmånerörelsen.

Detta dokument är fastställt av Johann Knigge, Avdelningschef,
Nationell verksamhet den 13 oktober 2023 och gäller under fyra år
från fastställt datum. Avdelning Skydd och efterforskning ansvarar
för revidering och uppföljning av programmet.

Foto framsida: Marie Sparrén. Hjälp och stöd från frivilliga kan ha en avgörande betydelse för framtiden. | Original: Head & Head AB | 230911